

ELS MITJANS DE L'ACTIVITAT ADMINISTRATIVA DE LIMITACIÓ PER A LA PROTECCIÓ DELS CONSUMIDORS

- [NORMATIVA COMUNITÀRIA](#)
- [LES LLEIS](#)
- [ELS REGLAMENTS](#)
- [LES REGLAMENTACIONS TÈCNIQUES](#)
- [LES NORMES TÈCNIQUES](#)
- [CODIS DE BONES PRÀCTIQUES](#)
- [LES INSTRUCCIONS O ORDRES DE SERVEI](#)
- [ELS CONTROLS PREVENTIUS](#)

NORMATIVA COMUNITÀRIA

El Tractat d'Amsterdam faculta la Unió a emprendre accions concretes que recolzin, complementin i supervisin la política dels Estats membres pel que fa a la protecció dels consumidors.

Això es porta a terme mitjançant diversos instruments vinculants (obligatoris) o no entre els que destaquem:

- vinculants :
  - reglaments, directament aplicables a tots els estats membres sense necessitat de cap disposició de transposició.
  - directives, obliguen als estats a adaptar la seva legislació en determinat termini, no són, per tant, directament aplicables.
  - decisions, dirigides a un, varis o tots els estats membres, empreses, institucions o particulars, són directament aplicables.
- no vinculants:
  - dictàmens, recomanacions, resolucions.

LES LLEIS

El poder legislatiu correspon al Congrés i al Senat i als òrgans legislatius de les Comunitats Autònomes (Parlament, en el cas de Catalunya).

Les lleis poden ser orgàniques (les relatives al desenvolupament dels drets fonamentals i de les llibertats públiques, les que aprovin els Estatuts d'Autonomia i el règim electoral general i les altres previstes en la Constitució) que s'aproven en votació final per majoria absoluta del Congrés i ordinàries (la resta) aprovades per majoria simple.

Les Corts Generals podran delegar en el Govern la potestat de dictar normes amb rang de llei sobre matèries no pròpies de lleis orgàniques, aquestes normes reben el nom de Decrets Legislatius.

En cas d'extraordinària i urgent necessitat, el Govern podrà dictar disposicions legislatives provisionals que prendran la forma de Decrets Lleis i que no podran afectar a l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, als drets, deures i llibertats dels ciutadans regulats en el Títol Primer de la Constitució, al règim de les Comunitats Autònomes, ni al dret electoral general. El Congrés haurà de pronunciar-se expressament en el termini dels trenta dies següents al seu promulgació sobre la seva convalidació o derogació.

Els mateixos conceptes, lleis de desenvolupament bàsic de l'Estatut, lleis, decrets legislatius i decrets lleis es troben als articles 62 a 65 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Tot tipus de lleis tracten aspectes relacionats amb el consum.

Des de la Constitució i l'Estatut fins decrets lleis, el que està clar és que normalment les lleis són normes generals que precisen d'altres normes de desenvolupament. Aquest és el paper dels reglaments.

ELS REGLAMENTS

Els reglaments són normes, de compliment obligatori, emanades dels poders executius, amb rang inferior al de les lleis, són normalment resultat de la seva necessitat de desenvolupament normatiu i, per tant, poden completar-les, però mai contradir-les. Poden ser aprovats per l'Administració Central de l'Estat, per les Administracions de les Comunitats Autònomes i per les Administracions Locals.

- Els reglaments estatals es classifiquen en:
  - Reials Decrets –aprovats pel Consell de Ministres
  - Ordres Ministerials –aprovades pels Ministres

- Els reglaments autonòmics en:
  - Decrets –aprovats pel Govern
  - Ordres – aprovades pels Consellers

- Els reglaments locals en:
  - Ordenances –aprovades pel Ple municipal
  - Bàndols –aprovats per l'alcalde

En quant a la matèria que tracten es parla de reglaments horitzontals i verticals.

Els verticals escometen la regulació completa d'un producte o servei en els seus distints aspectes (per exemple el Decret 348/2001, de 4 de desembre, pel qual es regulen els centres de bronzejat artificial), per contra els horitzontals regulen de manera comuna per a tots els productes o un grup ampli d'ells un aspecte de la regulació material

(per exemple, l'etiquetatge) o alguna intervenció administrativa (per exemple, Registre Sanitari d'Aliments).

Els reglaments estatals poden haver estat dictats en virtut de competència exclusiva o bàsica, d'aplicació necessària a tota Espanya, o pel contrari, supletòria, d'aplicació només en cas de no existència de legislació autonòmica.

La competència de l'Estat per a aprovar una norma de cap forma significa que la seva execució o aplicació correspongui a l'Administració de l'Estat, pel que fa al consum el normal és que l'execució (adopció de mesures de reacció, inspeccions, imposició de sancions,...) sigui competència autonòmica.

En quant al contingut del reglaments bona part d'ells tenen sentit en l'obligació de la transposició de directives europees, ja que aquestes no són directament aplicables a cadascun dels països, però els obliga a adaptar la seva legislació, formalment l'harmonització té en els reglaments una eina fonamental.

LES REGLAMENTACIONS TÈCNIQUES

Definides com l'especificació tècnica relativa a productes, processos o instal·lacions industrials, establertes amb caràcter obligatori mitjançant una disposició, per a la seva fabricació, comercialització o utilització.

Tenen caràcter obligatori per als particulars quan són elaborades per l'administració de conformitat amb el procediment establert, en el que podran intervenir les associacions de consumidors i usuaris.

La comercialització de productes que no compleixin els requisits establerts en les reglamentacions tècniques ha de ser considerada contrària al ordenament jurídic.

LES NORMES TÈCNIQUES

Són documents que contenen especificacions tècniques basades en els resultats de l'experiència i del desenvolupament tecnològic. Les normes són el fruit del consens entre totes les parts interessades i involucrades en l'activitat objecte de la mateixa (fabricants, administració, consumidors, laboratoris, centres d'investigació).

Un organisme de normalització reconegut les ha d'aprovar.

El nombre d'aquestes normes tècniques es conta per milers i el seu contingut és variadíssim.

Generalment són d'aplicació voluntària però lleis i reglaments poden reconèixer la seva importància i necessitat i fer-los de compliment obligatori.

Els principals organismes que elaboren normes són els organismes nacionals de normalització. A Espanya és AENOR (Associació Espanyola de Normalització i Certificació). La majoria d'aquests organismes nacionals són membres d'ISO (Organisme Internacional de Normalització).

Segons l'organisme nacional o internacional on s'hagin elaborat, aquestes especificacions adopten distintes denominacions: ISO (les internacionals), EN (les europees), DIN (les alemanyes), UNEIX (les espanyoles)...

La Directiva 98/48/CE del Parlament Europeu y del Consell de 20 de juliol de 1998 que modifica la Directiva 98/34/CE per la qual s'estableix un procediment d'informació en matèria de les normes i reglamentacions tècniques determina procediments d'informació, un d'ells en l'àmbit de les normes (especificacions tècniques voluntàries) i un altre en el de les reglamentacions tècniques (especificacions tècniques obligatòries) relatives als productes industrials, agrícoles i pesquers, de tal manera que cada organisme nacional de normalització informarà a la Comissió i als altres organismes de normalització europeus i nacionals, especificats en els annexos de la Directiva, dels seus projectes de normes o modificacions de normes existents. La Comissió i els altres organismes de normalització podran formular observacions sobre els projectes de normes i els organismes nacionals de normalització tindran la possibilitat de participar en els treballs de normalització dels altres Estats membres.

El procediment de notificació no s'aplicarà ni a les normes tècniques que incorporin íntegrament una norma internacional europea - en aquest cas bastarà una simple informació a la Comissió - ni a les normes nacionals que s'ajustin a especificacions tècniques comunitàries o a altres disposicions del dret comunitari.

CODIS DE BONES PRÀCTIQUES

Elaborats pels propis sectors implicats, són documents dirigits als empresaris i/o comerciants en els quals es recullen les condicions i requisits legals que han de complir els seus establiments a fi de garantir la qualitat i seguretat dels productes i serveis posats a la disposició dels consumidors i usuaris, i a més, una sèrie de compromisos d'actuació que excedeixen del contingut d'aquells, que tenen per finalitat satisfer les necessitats i expectatives dels mateixos.

Els Codis de Bones Pràctiques, a més de configurar-se com instruments d'autocontrol per a les empreses, contribueixen a l'autoregulació de cada sector comercial, empresarial i/o professional.

Igual que les especificacions tècniques, aquests codis no s'integren en l'ordenament jurídic general, però, en ocasions, són les mateixes lleis i

reglaments que es remeten, a certs efectes, a aquests codis de bones pràctiques.

Així l'avantprojecte de Codi de Consum de Catalunya a l'article 311.2 que expressa:

"L'Administració de consum fomentará l'adopció de codis de conducta com instrument d'autorregulació per millorar la defensa de les persones consumidores i la disciplina del mercat.

Aquests codis s'elaboraran per representants de les organitzacions de persones consumidores i empresarials més representatives dels sectors afectats i l'Administració de consum."

LES INSTRUCCIONS O ORDRES DE SERVEI

Disposicions d'òrgans administratius dirigides a altres òrgans o personal sota la seva dependència jeràrquica, obligats a complir-les, no així els ciutadans directament.

ELS CONTROLS PREVENTIUS

Poden tenir una doble finalitat:

- control previ sobre les empreses, per tal de comprovar el compliment de normativa abans de l'inici d'activitats.
- finalitats estadístiques, de control posterior, etc.

Com a exemples de controls preventius podem citar, entre d'altres:

- L'autorització administrativa.

Si és preceptiva l'autorització prèvia, l'activitat restarà prohibida mentre no s'obtingui, normalment sotmesa a la comprovació mitjançant inspecció, de tal manera que es condiciona l'exercici de l'activitat a la comprovació prèvia de la seva adequació a l'ordenament jurídic.

Per exemple, la Llei 7/2003, de 25 d'abril, de protecció de la salut, al seu article 47:

".....constitueix infracció en matèria de protecció de la salut..... Fer funcionar instal·lacions, establiments, serveis i indústries o exercir activitats sense l'autorització sanitària pertinent".

- La comunicació prèvia a l'Administració.

Consistent a sotmetre una activitat a realitzar una prèvia comunicació a l'Administració, per exemple venda de saldos o en liquidació. Es pretén que l'Administració tingui un coneixement exacte de la realitat, permetent-li realitzar les seves funcions d'ordenació, inspecció, etc.

L'article 37 del decret legislatiu 1/1993 expressa que:

“...Les liquidacions poden realitzar-se en qualsevol època de l'any, amb la comunicació prèvia al Departament de ..... L'esmentada comunicació s'ha de presentar, com a mínim, un mes abans de la data sol·licitada per a l'inici de la liquidació i s'hi han de fer constar les causes que la motiven....”

- La inscripció en determinats Registres administratius.

Són nombroses les reglamentacions que per a productes, activitats o serveis concrets estableixen un registre particular, el registre d'indústries agràries, el registre de comerciants, el Registre Sanitari d'Aliments, etc.

Amb finalitat primordialment sanitària o administrativa en els quals el que s'inscriu són les autoritzacions o comunicacions prèvies .

Així, per exemple, l'article 4 del decret legislatiu 1/1993 que determina: “...Amb la finalitat de disposar de les dades necessàries per al coneixement i l'avaluació de les estructures comercials dins l'àmbit de Catalunya i per tal de garantir els drets dels consumidors i dels usuaris, es crea el Registre de comerciants, on s'han d'inscriure, a les seccions corresponents, totes les persones físiques i jurídiques que vulguin exercir l'activitat comercial o l'exerceixin en el moment de la publicació d'aquesta Llei.”

- Certes inspeccions o controls oficials, generalment de caràcter sanitari, que s'acreditaran mitjançant certificats, marcats, encunyats, contramarques, guies...

A tall d'exemple reproduïm el que sobre alguns dels controls preventius senyalen la Llei 7/2003 i la Llei 1/1990

Llei 7/2003, de 25 d'abril, de protecció de la salut

Article 51

Altres mesures

No tenen caràcter de sanció la clausura o el tancament de les instal·lacions, els establiments, els serveis o les indústries que no comptin amb les autoritzacions sanitàries prèvies, o la suspensió del funcionament, fins que se n'esmenin els defectes o es compleixin els requisits exigits per raons de protecció de la salut, ni tampoc la destrucció de productes si raons de protecció de la salut ho fan aconsellable.

Llei 1/1990, de 8 de gener, sobre la disciplina del mercat i de defensa dels consumidors i dels usuaris

Article 5

Infraccions en matèria de normalització, documentació i condicions de venda i en matèria de subministrament o de prestació de serveis

Són infraccions en matèria de normalització, documentació i condicions de venda i en matèria de subministrament o de prestació de serveis:

...

b) L'incompliment de les disposicions d'ordenació sobre requisits per a l'obertura d'establiments comercials o serveis i per a l'exercici d'activitats mercantils, sigui quina en sigui la naturalesa, incloses les hoteleres i les turístiques.

...

e) L'incompliment de les disposicions sobre utilització de marxamos, encunys i contramarques en els productes posats a disposició del mercat.

...

f) L'incompliment, en relació amb la protecció del consumidor i de l'usuari, de les normes relatives a documentació, informació, llibres o registres establerts obligatòriament per a l'adequat règim i funcionament de l'empresa, la instal·lació o el servei.

Article 18

Tancament d'empreses que no reuneixen els requisits legals

L'autoritat competent pot adoptar, sense que tingui el caràcter de sanció, i amb incoació prèvia de l'expedient administratiu corresponent, la mesura de tancar les instal·lacions o els establiments que no comptin amb les autoritzacions o els registres preceptius, o la suspensió del seu funcionament fins que es rectifiquin els defectes o es compleixin els requisits exigits. Així mateix, pot suspendre la venda quan es doni en el seu exercici les mateixes irregularitats.

[ÍNDIX GENERAL](#)

[VERSIÓ PER A IMPRIMIR](#)

[ACCÉS A ENLLAÇOS DE LA LEGISLACIÓ CITADA](#)

[ENLLAÇ A EXERCICIS DEL TEMA](#)